

# VÄLKEVIESTI

VERKOSTON KUULUMISIA



## Ilmastonmuutos ja ilmastovastuu näkyvät toiminnassa

Ajankohtaisuutensa vuoksi ilmastonmuutos ja ilmastovastuu nousevat Välke-ryhmään toiminnan teemaksi vuosille 2022–23. Ilmastonmuutoksen ilmiön syvällisen ymmärtämisen lisäksi keskeistä on käyttäytymisen ja toiminnan muutokset – se, että tieto ja tietoisuus muuttuvat toiminnaksi ja teoiksi. Ilmastovastuu on nousemassa myös olennaiseksi osaksi jokaisen ammattilaisen osaamista, kansalaistaidoksi.

Tulevina vuosina Välke-verkosto tavoittelee mahdollisuutta yhdessä ymmärtää ja oppia ilmastonmuutoksesta ja ilmastovastuusta. Verkosto pyrkii edistämään ja toteuttamaan ilmastovastuuta aktiivisena toimijuutena, arjen tekoina, asenteena ja jatkuvana oppimisena.

Ilmastovastuu huomioidaan myös päivitettyssä **Rattaila** -toimenpide-ohjelmassa ympäristötietoisuuden ja vastuullisuuden edistämiseksi Uudellamaalla. Toimenpideohjelma on ollut työkalu, joka on ohjannut Välke-ryhmän vuotuista toimintaa ryhmän toimintasuunnitelman ohella. Toimenpideohjelman toteutumista on arvioitu seurantataulukon avulla.

Ajankohtaista kestävässä kehityksessä ja Uudellamaalla

- [Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekartta](#)
- Kestävän kehityksen toimikunnan julkaisema [Agenda 2030 -tiekartta](#)

### Verkoston kuulumisia ja tapahtumia

Tervehdys uudelta vuosille 2023-2025 nimetyltä Välke-ryhmältä.

Kuluvalla vuodella on edelleen teeman ilmastonmuutos ja ilmastovastuu.

Teema tulee näkymään sekä eri toimijoiden että verkoston yhteisessä työssä. Ohessa on poimintoja toiminta-suunnitelmasta. Lue lisää liitteestä.

Välkkeen kokoama

Ympäristövastuullisuuden osaamispankki on siirretty osaksi [Mappa](#)-palvelua.

Huomatkaa, että palvelussa on [MAPPA-tapahtumakalenteri](#), jota voi itse kukin hyödyntää!

Ryhmän toiminnasta, tapahtumista ja muusta välitettävästä tiedosta viestitään Uudenmaan ELY:n [Välkkeen teemasivuilla](#).

Verkoston facebook-sivut [www.facebook.com/valkeuusima](http://www.facebook.com/valkeuusima)

Haluatko pysyä ajan tasalla ympäristökasvatuksen uusista materiaaleista, tapahtumista, koulutuksista ja uutisista? [Tilaa Ajankohtaista ympäristökasvatuksessa - uutiskirje!](#) (FEE Suomi)

## Välkeryhmän ensimmäisestä kokouksesta poimittuja kuulumisia:

**Espoossa** Villa Elfvikin luontotalon tämän vuoden projekti on ”Mainiot materiaalit käyttöön Espoon kouluissa”. Tavoitteena on tukea paremmin kouluja ympäristökasvatuksessa luomalla valmiita opetuspaketteja luontotalon kouluille tarkoitettujen materiaalien ympärille. Näitä tekemään palkataan harjoittelija, joka myös syyslukukaudella 2023 tekee kouluvierailuja ja pitää opetustuokioita luontotalossa. Materiaalit, joita levitetään, on tehty luonnon monimuotoisuudesta ja ilmastomuutoksesta

Villa Elfvikissä aloittaa toinen ympäristökasvattaja 50 % työajalla luontokoulutyöhönsä. Luontotalon kävijämäärä lähenteli viime vuonna jo koronaa edeltävää aikaa, kävijöitä oli 28 119.

**Helsingin** ekotukitoiminnan viestinnästä ja Helsingin koulutuksista vastaa nykyisin Sami Karelahti, Elina Mähönen jatkaa ekotukitoiminnan valtakunnallisen verkoston koordinoitua.

Nisäkkäiden kansalaishavainnointikampanja kevästä syksyyn yhdessä Helsingin yliopiston metsäekologian laitoksen tutkijoiden kanssa (kettu, mäyrä, siili, supikoira, rotta ja orava) Laji.fi -havaintolomaketta hyödyntäen.

Uutelaan suunnitteilla uusia luontopolkuja. Särkkäniemeen tulossa matelijoista ja sammakkoeläimistä kertova herppipolku, tarkoitus valmistua kesään mennessä.

Osana hel.fi -verkkosivu-uudistusta kootaan ulkoilu-puistot-luonto teemakokonaisuutta, kokoaa luontokohteiden palvelut helpommin löydettäväksi kokonaisuudeksi.

**Omnia** Vuoden 2023 Omnian kestävän tulevaisuuden tiekartan läpikäynnä teemana on Kiertotalouden Omnia ja vuoden aikana kehitetään henkilöstöä, opiskelijoita ja muita sidosryhmiä osallistavia toimenpiteitä.

Omnia toimii [Taitaja2023 Espoo](#) -tapahtuman päävastuullisena toimijana, keskeisinä teemoina kestävä tulevaisuus, kansainvälisyys ja monikulttuurisuus.

Omnia on mukana seuraavissa hankkeissa: Vastuullinen ja kestävä ammatillinen koulutus (Vaski), Kestävän kasvun kehitysympäristöjen toteutuspolku-hanke (Keto) ja Valmiuksien kehittäminen kestävyden opettamiseksi ammatillisessa koulutuksessa (Train2Sustain) sekä Koulutusyhteistyö tekstiili- ja vaatetusalan materiaalien ja kestävä kehityksen edistämiseksi (SusTexEdu)

Omnia toimii kumppanina Espoon kirjastojen ympäristökevässä

Uusia opetusmateriaaleja: [Tulevaisuuden ammattilaiset](#) (Perhon, Omnian ja Sitran tulevaisuushanke) sekä kestävä tulevaisuuden rakentaminen 3 osp ja ilmastovastuullinen toiminta (15 osp ammatillinen valinnainen)

**SYKLI OKKA** –sertifikaatti ja nyt auditointi Ekokompassin osalta. Työtä tehdään ja toiminta kehittyy ja vahvistuu.

Sykli on laajasti mukana erilaisissa hankekokonaisuuksissa (Yhdessä ulkoluokkaan, Kohti ympäristövastuullista oppimisyhteisöä, Vaski, Pk-yritysten vihreä siirtymä, kansanopistot kohti hiilineutraalisuutta, Shape it Green, Hilja)

Ympäristö ja kestävyyskasvatuksen vahvistaminen uusille aloille: kulttuuri- ja nuorisola, kansanopistot, ammatilliset opettajat ja nuorisolalla toimijat.

[Ympäristökasvatus on maailman tärkeintä työtä - opiskele tutkinto! \(sykli.fi\)](#)

### Uudenmaan ELY-keskus

Ympäristöohjelma 2023–25 valmistumassa ja liikkumissuunnitelma 2023–25 valmistunut.

Uudenmaan ELY-keskuksen [strategiassa](#) mm. Ilmastotietoisuuden lisääminen.

Ilmastotyötä Etevästi ELYssä -tiimissä ja Uudenmaan ELY-keskuksen ilmastotiimissä. Lisäksi ELY-keskusten yhteinen ilmastotyö ja Uudellamaalla tehtävä yhteistyö ilmastoasioissa mm. Liiton, HSY:n ja HSL:n kanssa.

Ympäristökasvatuksen valtakunnallisessa verkostossa mukana (Keski-Suomen ELY-keskus koordinoi).

### Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus

#### Myymälät

Myymäläverkostomme laajeni jälleen vuonna 2022 ja meillä on jo 12 kauppa sekä verkkokauppa. Monipuolisista kiertotalouden palveluista lisää täällä [Palvelumme - Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy \(kierratyskeskus.fi\)](#)

#### Ympäristökoulu Polun palvelut kasvattajille

Kouluvierailut yhteistyössä HSY:n, Espoon ja Vantaan kanssa,

[Ympäristökasvatusta lapsille ja nuorille - Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy \(kierratyskeskus.fi\)](#)

Kasvattajien koulutukset. Käynnissä mm.

Luova uudelleenkäyttö -hanke [Ympäristökoulutusta kasvattajille - Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy \(kierratyskeskus.fi\)](#)

sekä Kohti ympäristövastuullista oppimisyhteisöä

-yhteistyöhanke [Koulutukset kasvattajille – WWF Suomi](#)

Materiaalin tuotantoa ja räätälöityjä

kestävyyskasvatuksen palveluita, [Ympäristökoulu Polusta](#)

[kestävyyskasvatuksen kumppani - Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy \(kierratyskeskus.fi\)](#)

#### Palvelut yrityksille

Asiantuntijaluennot, hiilijalanjälki- ja kiertotalouslaskennat, ympäristötyön

kehittäminen, [Palvelut yrityksille - Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy \(kierratyskeskus.fi\)](#)

Ladattavat oppaat: -Hiilijalanjälkilaskennan

perusteet: [Hiilijalanjälkilaskennan perusteet - Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy \(kierratyskeskus.fi\)](#)

Opas organisaation ympäristövaikutusten

mittaamiseen: [Lataa opas: Millä mitalla - Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy \(kierratyskeskus.fi\)](#)

#### Tervetuloa tutustumiskierrokselle suoraan kiertotalouden ytimeen

Järjestämme opastettuja kierroksia

Nihtisillan lajittelukeskuksessamme,

[Vierailulle Kierrätyskeskukseen - Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy \(kierratyskeskus.fi\)](#)

## Perho Liiketalousopisto

Saimme ammatillisen koulutuksen laatupalkinnon laadukkaasta kestävästä kehityksen työstä [Ammatillisen koulutuksen laatupalkinnot Lounais-Hämeen koulutuskuntayhtymälle ja Perho Liiketalousopisto Oy:lle - OKM - Opetus- ja kulttuuriministeriö](#)

Julkaisimme yhdessä Omnian kanssa opetusmateriaalin tulevaisuusajattelun vahvistamiseksi <https://mappa.fi/materiaalit/tulevaisuuden-ammattilaiset/>

Hiilijalanjälkilaskenta käynnistymässä Perhossa.

Työ VASKI-hankkeessa jatkuu, muistathan tutustua tapahtumakalenteriin <https://vaski.info/tapahtumat/>

Mukana Urban & Local hankkeessa yhdessä Forum Virium Helsingin (hankkeen koordinaattori), Metropolia AMKn, Vantaan kaupungin sekä Haaga-Helia AMKn kanssa.

Urban & Local -hankkeessa luodaan pääkaupunkiseudun lähiruoka- ja ravintola-alan tutkimus- sekä liiketoimintaa edistävä toimijaekosysteemi. Hankkeessa kehitetään ekosysteemiin liittyviä kokeilualustoja ja kokeillaan uusia kestäviä ratkaisuja lähiruuan tuotantoon, jakeluun ja markkinointiin. Tavoitteena on kasvattaa alan yritys- ja yritysekosysteemin kansainvälistä verkottumista.

## Hyria koulutus

**Syksyn ympäristöpäivä** järjestettiin Hyvinkään lukiokeskus Kipinässä 25.10. yhteistyössä Hyvinkään oppilaitos- ja ympäristötoimijoiden kanssa, Hyria koulutus ja Hyrian Kierrätyskeskus Kerkkä yksinä aktiiveina tapahtumassa. **Materiaalit**, mm. energiansäästöä ja piiloveden ympäristövaikutuksista, **löytyvät netistä:** <https://www.hyria.fi/ymparistopaiva>

Hyriaan on tehty kaikille tutkinnoille yhteinen ammatillinen valinnainen tutkinnon osa **"Ilmastovastuullinen toiminta"** (15 osp), joka tuli opiskelijoille valittavaksi syksyllä 2022. Koulutusalojen nimeämät ilmastolähettiläät suorittavat perehdytyksekseen Hyrian Ilmastovastuullinen toiminta –verkkokurssin (joka on 3 osaamispisteen laajuinen osio Ilmastovastuullinen -tutkinnon osaa) VASKI-hankkeen rahoittamana.

Ilmastovastuullinen –verkkokurssia pilotoi myös muu henkilöstö sovitulla osastoilla (LIIK, LUVA, JOYR, KIKE) syyskuun lopusta lähtien ja suorittaminen laajenee kevään 2023 aikana myös muihin koulutusosastoihin. Valtakunnallinen VASKI-Vastuullinen ja kestävä ammatillinen koulutus –hanke antaa lisäresurssia henkilöstön osaamisen kehittämiseen ilmasto- ja ympäristöasioissa Hyriassa, jatkaen hiilijalanjälkikartoitusten työtä sekä linkittyen ilmastovastuullisen toiminnan tutkinnon osan valmisteluun ja jalkauttamiseen.

## Kevään tapahtumia:

**HSY** on julkaissut ekotukitoiminnan verkkokurssin, joka sisältää perusasiat ekotukitoiminnasta ja laajasti työpaikan sekä arjen ympäristöasioita esimerkiksi jätteistä, energiasta ja ilmastonmuutoksesta. Kurssi löytyy täältä: <https://koutsu.hsy.fi/>, ja on kaikille avoimesti hyödynnettävissä!

**Syklin** kevään hankkeiden webinaarit ja koulutuspäivät löydät täältä: Kohti ympäristövastuullista oppimisyhteisöä: [Kohti ympäristövastuullista oppimisyhteisöä -hanke - SYKLI](#) Ja Yhdessä ulkoluokkaan: [YHDESSÄ ULKOLUOKKAAN! Ulko-opettajuuden vahvistaminen - SYKLI](#)